

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Legenda aurea sanctorum, sive Lombardica historia

Jacobus <Genua, Erzbischof>

[Lyon], 20. Juli 1486

De Quinquagesima xxxii

[urn:nbn:de:bsz:31-289352](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-289352)

De Sexagesima

tempore exilij ecclesia multis tribulatioibus p̄ssa et fere in baratro desperatiois posita: ab alto trahens suspiria clamat in officio et dicit. Circumderunt me gemitus mortis etc. Et ostēdit multiplicē sui tribulationē quā habet et p̄ miseria contracta et p̄o duplici pena inflata: et p̄ culpa quo ad alios quos cōmissa. Sed tamen ne desperet p̄ponit ei in euāgelio et in epistola triplex salubre remediū et triplex premiū. Remediū est vt si ab illis vult p̄fecte liberari: in vinea ante sue labores abscondo vicia et peccata. postea in stadio p̄sentis vite sue currat per penitētie opa: deinde viriliter in agone pugnet cōtra omnia diaboli temptamenta. Et si hoc fecerit triplex premiū habebit: quia laboranti dabitur denarius: currēti brauiū: pugnāti corona.

Quia etiā septuagesima significat tēpus nostre captiuitatis: p̄ponit nobis remediū per qd̄ a captiuitate possumus liberari. scz p̄ cursum fugiēdo per pugnā p̄liādo: per denariū redimendo.

De Sexagesima xxxii. A

Sexagesima inchoatur in dominica in qua cantatur Exurge quare obdormis domine Et terminatur in quarta feria post pascha.

Instituta est autē p̄pter redemptionē: p̄pter significationē. et p̄pter representationem. P̄pter redēptionē quoniā melchisedes papa et beatus siluester statuerūt: vt bis in omni sabbato comedere ne p̄pter abstinentiam quā homines sustinuerūt in sexta feria. in qua omni tēpore ieiunā dum est natura debilitare. In redemptionē ergo sabbatorū illius tēporis vnam septimanā quadragēsimē addiderūt. et sexagesimā vocauerūt. Alia ratio est p̄pter significationē quoniā sexagesima significat tēpus viduitatis ecclesie et merozē illi p̄o absentia sponsi: quoniā fructus sexagesimus debetur viduis. In consolationē autē illius p̄o absentia spōsi q̄ ad celos rapr̄ est: dantur ecclesie due ale. scz sex operū misericordie exercitatio. et decalogi ipleno. Unde sexagesima sonat sexies decem vt p̄ sex intelligant sex opa misericordie: p̄ decem intelligat decalogus. Tertia ratio est p̄pter representationē. Nā sexagesima non solū significat tēpus viduitatis: sed etiā misteriū nostre redemptionis representat. Nā per decem intelligit homo q̄ est decima dragma: eo q̄ factus sit vt ruinas nouē ordinū repararet: vel intelligit per decem eo q̄ cōstat ex quatuor humoribus quantū ad corp̄ et habet tres potētias in anima: scz memoriā intelligentiā et voluntatem que facte sunt vt seruiant beatissime trinitati: vt in ipsam fideliter credam.

ipsam feruenter diligam. et semp in memoria teneam. Per sex intelliguntur sex miseria per que homo decim⁹ est redemptus. que sunt incarnatio natiuitas passio. descētio ad inferos resurrectio et in celū ascētio. Et p̄tēdit sexagesima vsqz ad quartam feriā post pascha i qua cantat. Venite bñdicti patris mei quia illi qui in opibus misericordie se exercent audient istud. Venite bñdicti vt ipse xp̄s tēstatur vbi tunc sponse ianua aperiet et amplexu sponsi fruet. In epistola admonet vt instar pauli tribulationē de absentia spōsi patienter tolleret In euangelio vt seminatio bonoz operū semp insitat. Et que quasi desp̄as clamauerat circūde derunt me gemitus mortis nūc quoqz ad se rediēs petit in officio in tribulationibz adiuuari et ab ipsis eripi dicens. Exurge dñe etc. Et ponit ibi triplex exurge. Quidā em̄ sunt in ecclesia qui aduersis premunt sed non deijciunt. Quidam qui p̄muntur et deijciunt. Quidā qui nec premunt nec deijciuntur tamen quia aduersa nō tollerent piculum est ne p̄sp̄ra ipsos frangāt. Clamat ergo ecclesia vt exurgat quantū ad primos ipsos confortando cum dormire videat ipsos non eripiēdo. Clamat vt exurgat quantū ad secundos ip̄os conuertēdo a quibus videt faciem auertisse ip̄os quodāmodo repellēdo. Clamat vt exurgat quantū ad tercios ip̄os in p̄sp̄ris adiuuando et liberando.

De quinquagesima xxxiii. A

Quinquagesima durat a dominica i qua cantat. Esto michi in deū p̄tectorē etc et terminat in ipso die pasche. Instituta est autē p̄pter suppletionem et p̄pter significationē et p̄pter representationem. P̄pter suppletionē quoniā cuz debeam. xl. diebus ieiunare ad similitudinē xp̄i et nō sūtibz nisi xxxvi. dies ieiunabiles quia in dñicis non ieiunantū. p̄pter letitiā et reuerenciā resurrectiois tū exēplo xp̄i qui ipsa die resurrectiois bis comedit salicē quando intrauit ad discipulos ianuis clausis et illi obtulerūt ei partē piscis assi et fauū mellis et itez cū discipulis euntibus in emaus secundū quosdā ideo p̄ supplecione dñicarum additi sūt quatuor dies. Et iterū clerici videntes q̄ sicut p̄cedebant populū ordine ita p̄cedere deberēt sanctitate per duos iterū dies ante illos quatuor: abstinere et ieiunare itēpiūt. Et sic vna septimana addita est q̄ et quinquagesima nominat et hoc papa thelesphorus ordinauit vt ait ambrosius. Alia ratio est p̄pter significationē quoniā quinquagesima significat temp⁹ remissionis id est temp⁹ penitent. e in

De Quadragesima

qua omnia remittunt: quinquagesim⁹ em̄ annus erat iubilus qui erat annus remissionis. qz tunc debita dimittebant: serui liberabant: et omēs ad suas possessiones reuertebant. Per qd significabatur qd per penitētiā dimittebant debita peccatorū: liberant omēs a seruitute demonū. et reuertunt ad possessiones celestiu mansionū. **T**ercia ratio est ppter representationē. Nā quinquagesimo nō soluz tēpus remissionis significat: sed etiā statum beatitudinis respēntat. Nā in quinquagesimo anno serui efficiebant liberi: in quinquagesimo die a die agni imolati lex data est in quinquagesimo die a pascha datus est spūs sanctus. Et ideo hic numerus beatitudinē respēntat: ubi erit adeptio libertatis: cognitio veritatis: et pfectio caritatis. Tria aut sunt necessaria q pponunt nobis ī epla et in euāgelio ad hoc qd opa penitētie sint pfecta: scz caritas que pponit in epla: memoria dñice passiōis et fides que intelligitur per illuminationem celi. Et hec ponunt in euāgelio. Nam fides ipsa opa facit acceptabilia: quia sine fide ipossibile est placere deo. Memoria dñice passiōis facit esse facta. Un̄ grego. Si passio xpi ad memoriaz reducitur nichil est qd non equo animo tolere. Caritas facit esse continua: quia sicut dicit grego. Amor dei non potest esse otiosus: opatur em̄ magna si est: si aut opari negligit amor: non est. Et sicut in principio ecclesia quasi desponsa clamauerat: circūdedē rūt me etc. Et post modū ad se rediēs adiuuari petebat: ita hic iam pcepta fiducia et spe venie ppter penitentiā orat et dicit. Esto michi in deū protectore etc. Ubi quatuor: petit: scz pfectionē: firmamentū: refugiū: et ducātū. Omnes em̄ filij sui aut sunt in gratia: aut sunt ī culpa: aut in aduersis: aut in pspēris. Illis qui sunt in gratia petit firmamentum: vt scz in ipa gratia cōfirmēt. Illis qui sunt in culpa petit vt deus sit eoz refugium. Illis qui sunt in aduersis petit pfectionē vt in ipsis tribulationibus ptegan̄. Illis qui sunt in pspēris petit ducātū. vt scilicet in ipsis a deo innocenter ducant. Terminatur autē quinquagesima vt dictū est in die pasche: quia penitentiā ad nouitatē vite facit resurgere. In hoc tēpore psalmus quinquagesim⁹ scz miserere mei deus: qui est psalmus penitētie et remissionis: plurimū frequentatur.

De Quadragesima xxxiiii. **A** Quadragesima incipit a dominica qua canitur. Inuocauit me. Ubi ecclesia que tot tribulationibus pressa clamauerat. Circūdederunt me etc. Et postmodū respirauerat

inuocando adiutorium dicens. exurge etc. Et esto michi in deū protectore etc. Nunc ostēdit se exauditaz dicens. Inuocauit me etc. **M**orandū autē qd quadragesima cōtinēt. xliij. dies cōputatis dominicis diebus: ex quibus dum. vi. dies dñicales subtrahunt remanent. xxxvi. dies in abstinentia qui sunt decima totius anni. Annus em̄ habet trecentos sexaginta quinqz dies. quoz triginta sex sunt decima. Sed quatuor dies pcedētes adduntur: vt factus numerus quadraginta dierū impleat: que saluato: suo ieiunio cōsecrauit. **Q**uare aut in hoc numero quadragenario ieiunium obseruamus triplex rō assignari potest. Prima est augustini. qm̄ matheus. xl. generatiōes xpi posuit. Ad hoc igit dñs suo quadragenario numero ad nos descendit vt nos ad eū nostro quadragenario ascēdamus. Aliam assignat idēz dicens: ad hoc vt habeamus quinquagenariū quadragenario addēd⁹ est denarius: qz ad hoc vt veniam⁹ ad beatā requiē oportet nos toto p̄sentis vite tēpore laborare. Unde et dñs. xl. diebus cū discipulis mansit. et post decima die spūs sanctum paraditū misit. Tertiā autē assignat magister ppositinus in summa de officio dicens. Mūdus in quatuor: pres. et annus in quatuor: tēpora diuidit: et homo ex quatuor: elementis et quatuor: cōplexionibus constituit: et nouam legem q in quatuor: euāgelij cōsistit: et veteres que in decem mādatis trasgressi sumus. Oportet igit vt denarius p quaternariū multiplicet: vt sic quadragenariū faciam⁹ id est mādata veteris et noue legis toto tēpore vite huius impleamus. Cōsistit quidē corpus nostrū sicut diximus ex quatuor: elementis: q etiā quasi quatuor: sedes in nobis habent. Nam ignis in oculis: aer in lingua et aurib⁹ aqua in genitalibus: terra in manibus et alijs mēbris dominat. In oculis igit curiositas: in lingua et auribus scurrilitas: in genitalibus voluptas: in manibus et in alijs mēbris est crudelitas. Hec quatuor: confitef publican⁹. Quia em̄ a longe stat cōstet luxuriā que est fetida: quasi dicat. nō audeo appropinquare dñe: ne in naribus tuis feteam. q non audeo oculos ad celū leuare: confitef curiositatem: q manu pcutit pectus confitef crudelitatem. q dicit. ppitius esto michi peccatori. confitef scurrilitatem. Nam scurre cōsueuerunt vocari peccatores vel potius leccatores. Hec ppositinus. **B**regorius quoqz in omel. tres ponit ratiōes dices. Cur in abstinentia quadragenari⁹ numerus custodit: nisi quia virtus decalogi p liberos quatuor: sancti euāgelij implef. In hoc etiam mortalit